

POSTANOWIENIE

Dnia 24 sierpnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku J. D.
przy uczestnictwie A. D., A. P., M. M.,
J. L. i K. K.
o podział majątku wspólnego M. D. i B. D.,
dział spadku po M. D. i B. D. oraz zniesienie współwłasności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 sierpnia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania M.M.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi
z dnia 2 kwietnia 2015 r., sygn. akt III Ca 1461/14,
uzupełnionego postanowieniem Sądu Okręgowego w Łodzi
z dnia 14 września 2015 r., sygn. akt III Ca 1461/14,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek uczestnika A. D. o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Uczestniczka postępowania M. M. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 2 kwietnia 2015 r., zmieniającego postanowienie Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 26 czerwca 2014 r., wydanego w sprawie z wniosku J. D. z udziałem A. D., A. P., M. M., J. L. i K. K. o podział majątku wspólnego M. D. i B. D., dział spadku po M. D. i B. d. oraz zniesienie współwłasności.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

W art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Uczestniczka oparła wniosek na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., podnosząc, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do odpowiedzi na pytanie, czy o przyznaniu poszczególnych składników majątku spadkowego jednemu ze spadkobierców decyduje wyłącznie zaspatriwanie sądu bez wnikliwego rozważenia materiału dowodowego, zasad słuszności, zasad współżycia społecznego, społeczno- gospodarczego przeznaczenia rzeczy, a także jakie przesłanki winny być brane pod uwagę przy rozstrzygnięciu, któremu ze spadkobierców powinien przypaść konkretny składnik majątku spadkowego oraz czy sąd winien wziąć pod uwagę stanowisko pozostałych spadkobierców.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) w zasadzie powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. - zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12 - nie publ.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12 – nie publ.). Wspomniane wątpliwości muszą pozostawać w związku przyczynowym z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7), który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.). Istotne zagadnienie prawne należy bowiem postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 - nie publ.). Kolejnym niezbędnym elementem uzasadnienia tej przesłanki jest wskazanie przepisu prawa, który wzbudził poważne wątpliwości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., II PK 257/13, nie publ.), a także różnych możliwych sposobów jego interpretacji, wynikających z judykatury lub piśmiennictwa w tym zajęcia stanowiska przez skarżącego (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 54/12, nie publ.). Wymagania tego nie można zastąpić postawieniem samych pytań do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, nie publ.) Jednocześnie zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne tylko wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie wyraził jeszcze stanowiska w związku z przedstawionym problemem, a w przypadku istnienia rozstrzygnięcia problemu - nie zaszły żadne okoliczności faktyczne uzasadniające jego zmianę (zob. postanowienie Sądu

Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003, nr 13, poz. 5). Uzasadnienie przyczyny przedstawione przez uczestniczkę postępowania nie czyni zadość tym wymaganiom. W świetle przepisów Kodeksu cywilnego odpowiedź na tak sformułowane pytanie nie nastręcza żadnych trudności prawnych, ponieważ sąd zawsze ma obowiązek dokonać podziału majątku spadkowego z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy, w tym kryteriów wymienionych przez skarżącą. Nie jest to zatem zagadnienie o skomplikowanej naturze jurydycznej. Postawiony problem służy uczestniczce w istocie do podjęcia polemiki z ustaleniami faktycznymi oraz oceną dowodów, dokonany przez Sąd odwoławczy, co jest niedopuszczalne na mocy art. 398³ § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.